

1526.

Na osnovu člana 211 stav 5 Zakona o sigurnosti pomorske plovidbe („Službeni list CG”, broj 160/25), Ministarstvo pomorstva donijelo je

P R A V I L N I K O BLIŽIM USLOVIMA ŽIVOTA I RADA POMORACA*

Predmet

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se bliži uslovi koji se odnose na radno vrijeme, vrijeme odmora, smještaj i prostorije za odmor, hranu i način posluživanja, zdravstvene mjere i mjere zaštite na radu pomoraca.

Primjena

Član 2

Odredbe ovog pravilnika primjenjuju se na sve pomorce zaposlene ili angažovane u bilo kom svojstvu na brodu crnogorske državne pripadnosti, kao i na drugim plovnim objektima na kojima su pomorci radno angažovani na osnovu ugovora o radu ili drugog ugovornog odnosa.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, ovaj pravilnik ne primjenjuje se na:

- 1) brodove namijenjene za ribolov ili slične djelatnosti;
- 2) tradicionalno građene brodove;
- 3) ratne brodove i pomoćne ratne brodove.

Značenje izraza

Član 3

Izrazi upotrijebljeni u ovom pravilniku imaju sljedeća značenja:

- 1) **agencija za posredovanje pri zapošljavanju pomoraca** je pravno lice u javnom ili privatnom sektoru koja se bavi zapošljavanjem pomoraca u ime brodovlasnika ili posredovanjem pri zapošljavanju pomoraca kod brodovlasnika;
- 2) **brod** je plovni objekat koji ne plovi isključivo u unutrašnjim vodama ili vodama unutar zaštićenih voda ili u njihovoj neposrednoj blizini ili u područjima u kojima važe lučki propisi;
- 3) **brodovlasnik** je vlasnik broda ili bilo koje drugo fizičko ili pravno lice, kao što je menadžer, agent ili zakupac golog broda (bareboat charterer), koji je od vlasnika preuzeo odgovornost za upravljanje brodom i koji je, preuzimanjem takve odgovornosti, pristao da preuzme dužnosti i odgovornosti propisane ovim pravilnikom, bez obzira na to da li neko drugo lice obavlja pojedine dužnosti ili odgovornosti u ime brodovlasnika;
- 4) **mlađi pomorac** je svaki pomorac mlađi od 18 godina;
- 5) **noć ili noćni rad je** period od najmanje devet sati koji počinje najkasnije u ponoć i završava se najranije u pet sati ujutru;
- 6) **pomorac** je svako lice koje je zaposleno, angažovano ili radi u bilo kom svojstvu na brodu na koji se primjenjuje ovaj pravilnik;
- 7) **radno vrijeme** je vrijeme tokom kojeg se od pomorca zahtijeva da obavlja rad za brod;
- 8) **Ugovor o radu pomorca** je ugovor o radu i sporazum o radnom angažovanju pomorca (Seafarers' Employment Agreement - SEA);

9) **viktimizacija** je svaki štetni postupak, prijetnja ili diskriminacija od strane brodo vlasnika, zapovjednika ili drugog lica prema pomorcu zbog podnošenja žalbe koja nije očigledno zlonamjerna;

10) **vrijeme odmora** je vrijeme izvan radnog vremena i ne uključuje kratke prekide;

11) **zapovjednik** je lice koje upravlja brodom.

Zaštita i rad mladih pomoraca

Član 4

Raspored radnog vremena pomoraca mladih od 18 godina organizuje se tako da ne obuhvata noćni rad u trajanju od najmanje devet neprekidnih sati, u periodu od ponoći do 5.00 časova.

Izuzetno od stava 1 ovog člana, organ državne uprave nadležan za poslove pomorstva (u daljem tekstu: Ministarstvo) može da odobri raspored radnog vremena koji obuhvata noćni rad, ako:

1) bi se pridržavanjem rasporeda iz stava 1 ovog člana narušilo efikasno osposobljavanje pomoraca u skladu sa utvrđenim programom i planom rada; ili

2) se zbog posebne vrste dužnosti ili priznatog programa osposobljavanja zahtijeva rad noću, pod uslovom da Ministarstvo, nakon savjetovanja sa organizacijama brodo vlasnika i pomoraca, utvrdi da taj rad neće štetiti njihovom zdravlju ili dobrobiti.

Mlađi pomorac ne može da bude angažovan na poslovima koji po svojoj prirodi ili okolnostima u kojima se obavljaju mogu da ugroze njegovo zdravlje ili sigurnost.

Pod poslovima iz stava 3 ovog člana smatraju se naročito:

1) rad sa opasnim materijama, hemikalijama, otrovnim ili kancerogenim supstancama, kao i izloženost jonizujućem zračenju;

2) rad sa teškim mašinama, vitlima, dizalicama ili drugim pokretnim djelovima opreme koji predstavljaju povećan rizik;

3) rad koji uključuje ulazak u zatvorene prostore (tankove, koferdamove i slično);

4) rad na visini ili rad preko ograde broda;

5) podvodni radovi (ronjenje);

6) podizanje, pomjeranje ili nošenje tereta čija težina prelazi 15 kg;

7) rad u uslovima ekstremne buke, vibracija, toplote ili hladnoće.

Izuzetno od stava 4 ovog člana, mlađi pomorac može da obavlja poslove iz stava 4 ovog člana, isključivo pod neposrednim nadzorom iskusnog člana posade, ako je to neophodan dio njegovog zvaničnog programa obuke (pripravnički staž/kadetura).

Zdravstvena sposobnost

Član 5

Prilikom utvrđivanja zdravstvene sposobnosti, ovlašćeni doktor treba da, u skladu sa standardima Direktive 2009/13/EZ i STCW konvencije, posebno potvrdi:

1) da su sluh i vid pomorca, kao i raspoznavanje boja (za pomorce koji rade u službi palube), zadovoljavajući;

2) da pomorac ne boluje od bolesti koje bi se moglo pogoršati službom na moru ili bi ga učinilo nesposobnim za takvu službu ili ugrozilo zdravlje i bezbjednost drugih lica na brodu;

3) da pomorac ne koristi lijekove ili terapiju čija bi neželjena dejstva (kao što su pospanost, gubitak ravnoteže ili smanjenje moći rasuđivanja) mogla da ugroze bezbjedno obavljanje redovnih dužnosti i dužnosti u vanrednim situacijama.

Pomorac kojem je utvrđena nesposobnost za rad ili mu je određeno ograničenje sposobnosti za rad (vremensko, po vrsti posla ili području plovidbe), ima pravo na dodatni pregled koji će obaviti drugi nezavisni doktor ili nezavisni zdravstveni stručnjak.

Ovlašćeni doctor, treba da ima potpunu profesionalnu nezavisnost u donošenju zdravstvene procjene prilikom obavljanja pregleda.

Uvjerenje o zdravstvenoj sposobnosti za pomorce koji rade na brodovima u međunarodnoj plovidbi, treba da bude izdato na crnogorskom i engleskom jeziku i usklađeno sa obrascem propisanim međunarodnim standardima (STCW i MLC 2006).

Osposobljavanje i kvalifikacije

Član 6

Pomorac može da obavlja poslove na brodu samo ako posjeduje važeće ovlaštenje o osposobljenosti ili ovlaštenje o posebnoj osposobljenosti za zvanje i poslove koje obavlja, izdato u skladu sa propisom kojim se uređuje sigurnost pomorske plovidbe.

Nijedan pomorac ne može da radi na brodu ako prethodno nije uspješno završio obuku za ličnu sigurnost na brodu u skladu sa STCW konvencijom.

Brodovlasnik treba da osigura da su svi pomorci, prije prvog stupanja na dužnost, upoznati sa specifičnom opremom na brodu, operativnim procedurama i postupcima u vanrednim situacijama koji su relevantni za njihovo radno mjesto i zadatke koji su im dodijeljeni.

Posredovanje pri zapošljavanju pomoraca

Član 7

Pravno lice koje vrši poslove posredovanja pri zapošljavanju pomoraca treba da obavlja te poslove u skladu sa zakonom kojim je uređena sigurnost pomorske plovidbe.

Prilikom posredovanja, lica iz stava 1 ovog člana treba da:

- 1) provjeri da li je brodovlasnik finansijski sposoban da spriječi rizik od napuštanja pomorca u stranim lukama;
- 2) osigura da pomorac, prije potpisivanja ugovora o radu, bude obaviješten o svojim pravima i obavezama, kao i da mu se ostavi dovoljno vremena da prouči ugovor;
- 3) provjeri da li su ugovori o radu pomoraca (SEA) u skladu sa zakonom i važećim kolektivnim ugovorima;
- 4) vodi ažurnu evidenciju o svim pomorcima zaposlenim njegovim posredovanjem, koja treba da bude dostupno Ministarstvu radi nadzora.

Pravno lice za posredovanje pri zapošljavanju pomoraca treba da osigura da se u radu ne koriste sredstva, mehanizmi ili popisi kojima je cilj sprečavanje ili odvracanje kvalifikovanih pomoraca od dobijanja zaposlenja, niti da vrše diskriminaciju pomoraca na osnovu ranijih radnih angažmana ili članstva u sindikalnim organizacijama.

Sistem zaštite pomorca treba da obezbijedi nadoknadu pomorcu u slučaju da brodovlasnik ili agencija ne isplate ugovorena primanja ili ne izvrše repatrijaciju, u skladu sa standardima MLC konvencije.

Ugovor o radu pomorca (SEA)

Član 8

Prije potpisivanja ugovora o radu, brodovlasnik ili pravno lice koje posreduje pri zapošljavanju treba da pomorcu omogući vrijeme za pregled odredbi ugovora i mogućnost da zatraži savjet o uslovima zaposlenja prije davanja saglasnosti.

Ugovor o radu pomorca treba da sadrži i uputstvo o načinu podnošenja pritužbi na brodu u vezi sa neispunjavanjem ugovornih obaveza.

Ugovor o radu pomorca koji se nalazi u zatočeništvu uslijed piraterije ili oružane pljačke broda ostaje na snazi, a brodovlasnik treba da nastavi sa isplatom plate i svih

ugovorenih prinadležnosti licu koje je pomorac ovlastio, sve do njegovog oslobađanja i repatrijacije.

Ako je ugovor o radu pomorca zaključen na osnovu kolektivnog ugovora, brodovlasnik treba da osigura da se primjerak kolektivnog ugovora nalazi na brodu i da bude dostupan pomorcu na uvid.

Vođenje i čuvanje evidencije o satima rada i odmora

Član 9

Zapisnik o dnevnim satima rada i odmora vodi se na standardizovanom obrascu koji je usklađen sa međunarodnim modelom datim u Prilogu 1 koji čini sastavni dio ovog pravilnika.

Podaci u zapisnik iz stava 1 ovog člana unose se na crnogorskom i engleskom jeziku

Zapovjednik broda ili lice koje on ovlasti treba da:

- 1) osiguraju da su podaci u zapisniku tačni i ažurni;
- 2) omoguće pomorcu da svakog mjeseca potpiše svoju evidenciju;
- 3) pomorcu obavezno uruče potpisanu kopiju mjesečne evidencije, koju pomorac zadržava kod sebe.

Zapisnici o satima rada i odmora treba da se čuvaju na brodu najmanje 12 mjeseci od dana njihovog zaključenja i treba da budu dostupni inspekciji na uvid.

Brodovlasnik treba da, na zahtjev Ministarstva, dostavi informacije o pomorcima koji vrše stražu i drugim radnicima koji rade noću.

Obračun i korišćenje godišnjeg odmora

Član 10

Svaki pomorac ima pravo na plaćeni godišnji odmor koji se izračunava na osnovu najmanje 2,5 kalendarska dana po mjesecu zaposlenja i srazmjerno za nepotpune mjesece.

Prilikom obračuna trajanja odmora iz stava 1 ovog člana, u dane odmora se ne uračunavaju:

- 1) državni i drugi neradni dani utvrđeni zakonom;
- 2) periodi privremene spriječenosti za rad zbog bolesti ili povrede (bolovanje);
- 3) porodiljsko odsustvo ili odsustvo radi njege djeteta;
- 4) vrijeme provedeno na putu od broda do mjesta prebivališta prilikom repatrijacije;
- 5) povremeni izlasci na kopno.

Pomorac ne može da zaključi bilo kakav sporazum o odricanju od prava na minimalni plaćeni godišnji odmor ili isplatu naknade umjesto korišćenja godišnjeg odmora, osim u slučaju prestanka ugovora o radu.

Pomorac koji koristi godišnji odmor ne može da bude pozvan na rad, osim u slučajevima ekstremne hitnosti i uz njegovu izričitu saglasnost.

Bliži uslovi i destinacije repatrijacije

Član 11

Pomorac ima pravo na besplatnu repatrijaciju (povratno putovanje) o trošku brodovlasnika:

- 1) ako ugovor o radu istekne dok je pomorac u inostranstvu;
- 2) u slučaju raskida ugovora o radu od strane brodovlasnika;
- 3) u slučaju raskida ugovora o radu od strane pomorca iz opravdanih razloga;
- 4) kada pomorac više nije u stanju da obavlja svoje dužnosti uslijed bolesti ili povrede koja zahtijeva liječenje van broda;
- 5) u slučaju brodoloma, prodaje broda, promjene registra ili nemogućnosti broda da nastavi plovidbu ka odredištu iz ugovora;
- 6) kada maksimalni period službe na brodu dostigne 12 mjeseci.

Destinacije za repatrijaciju između kojih pomorac ima pravo da bira, u skladu sa Standardom A2.5 Direktive, su:

- 1) mjesto u kojem je pomorac prihvatio zaposlenje ili mjesto ukrcaja;
- 2) mjesto prebivališta pomorca navedeno u ugovoru;
- 3) mjesto utvrđeno kolektivnim ugovorom.

Troškovi repatrijacije koje snosi brodovlasnik, obuhvataju i:

- 1) prevoz ličnog prtljaga pomorca do težine od najmanje 30 kg;
- 2) naknadu za troškove ishrane i smještaja od trenutka napuštanja broda do dolaska na destinaciju;
- 3) troškove izdavanja putnih isprava neophodnih za povratak, ako su istekle tokom trajanja ugovora.

Vrijeme provedeno u povratnom putovanju do dolaska na destinaciju smatra se vremenom provedenim na radu u pogledu prava na isplatu zarade i naknada, a ne može da se uračunava u dane godišnjeg odmora.

Brodovlasnik ne može da zahtijeva od pomorca predujam (depozit) za troškove repatrijacije na početku zaposlenja, i ne može da vrši odbitke od zarade u tu svrhu, osim u slučajevima teže povrede radne dužnosti utvrđenih zakonom.

Sadržaj dokaza o finansijskoj garanciji

Član 12

Svjedočanstvo ili drugi dokaz o finansijskoj garanciji sadrži sljedeće podatke na crnogorskom i engleskom jeziku:

- 1) ime broda;
- 2) luku upisa broda;
- 3) pozivni znak broda;
- 4) IMO broj broda;
- 5) naziv i adresu davaoca finansijske garancije (osiguravača);
- 6) kontakt podatke davaoca finansijske garancije (broj telefona i e-mail) dostupne 24 sata dnevno, radi direktnog podnošenja zahtjeva pomorca;
- 7) ime registrovanog vlasnika broda;
- 8) period važenja finansijske garancije;
- 9) potvrdu da finansijska garancija ispunjava zahtjeve Standara A2.5.2 MLC konvencije.

Svjedočanstvo iz stava 1 ovog člana, treba da bude istaknuto na mjestu koje je dostupno svim članovima posade (oglasna tabla u salonu ili u blizini komandnog mosta).

Ako finansijska garancija prestaje da važi prije isteka roka (otkazivanje), davalac garancije treba da o tome obavijesti Ministarstvo najmanje 30 dana unaprijed.

Isplata naknade u slučaju brodoloma ili gubitka broda

Član 13

Naknada za nezaposlenost isplaćuje se pomorcu za svaki dan nezaposlenosti koja je nastupila kao direktna posljedica brodoloma ili gubitka broda, u ukupnom trajanju od najmanje dva mjeseca.

Pod nezaposlenošću iz stava 1 ovog člana podrazumijeva se period u kojem pomorac, nakon brodoloma ili gubitka broda, nije zasnovao novi radni odnos ili nije radno angažovan na drugom brodu.

Isplata naknade za štetu na ličnim stvarima vrši se na osnovu popisa stvari koji je dio ugovora o radu ili na osnovu izjave pomorca potvrđene od strane zapovjednika ili ovlašćenog lica, u najkraćem mogućem roku, a najkasnije u roku od 30 dana od dana brodoloma.

Pored naknada iz st. 1 i 3 ovog člana, pomorac ima pravo na adekvatnu naknadu u slučaju tjelesne povrede nastale kao posljedica brodoloma ili gubitka broda, u skladu sa ugovorom o angažovanju pomorca, kolektivnim ugovorom ili sistemom osiguranja i finansijskog jemstva brodovlasnika.

Minimalni broj članova posade i organizacija rada

Član 14

Minimalni broj članova posade broda, pored uslova sigurnosti plovidbe, treba da bude dovoljan da osigura primjenu standarda o minimalnom vremenu odmora za svakog pomorca pojedinačno.

Prilikom određivanja broja članova posade, brodovlasnik treba da uzme u obzir sve operativne zahtjeve broda, uključujući održavanje, stražu, administrativne poslove i rad u luci, kako bi se izbjegao prekomjeran umor posade.

Ako se zbog vanrednih okolnosti broj članova posade smanji tako da preostali članovi treba da rade duže od propisanih ograničenja, zapovjednik broda treba da to evidentira u brodskom dnevniku i preduzme mjere da se propisani broj posade popuni bez odlaganja.

Ako evidencija o satima rada i odmora ili drugi dokazi ukazuju na kršenje propisa, brodovlasnik preduzima odgovarajuće mjere, koje po potrebi uključuju reviziju minimalnog broja članova posade broda, kako bi se spriječila buduća kršenja.

Napredovanje u zvanju i stručno usavršavanje

Član 15

Ministarstvo, u saradnji sa organima državne uprave nadležnim za poslove rada i obrazovanja i reprezentativnim organizacijama brodovlasnika i pomoraca, utvrđuje i sprovodi programe za profesionalno usmjeravanje i stalno stručno usavršavanje pomoraca.

Cilj programa iz stava 1 ovog člana je:

- 1) jačanje konkurentnosti crnogorskih pomoraca na domaćem i međunarodnom tržištu rada;
- 2) omogućavanje pomorcima da poboljšaju svoje kvalifikacije i vještine radi napredovanja u zvanju;
- 3) pružanje informacija o mogućnostima zapošljavanja i karijernog razvoja u pomorskom sektoru.

Ministarstvo podstiče brodovlasnike da omogućavaju pomorcima učešće u programima obuke na brodu čije se dužnosti na brodu odnose na sigurno upravljanje brodom i plovidbu i da sprovode politiku zapošljavanja koja favorizuje stručno napredovanje unutar kompanije.

Program iz stava 1 ovog člana, koristi se kao osnov za kreiranje mjera aktivne politike zapošljavanja i prilagođavanje obrazovnih programa potrebama savremene pomorske privrede.

Smještaj i prostorije za odmor

Član 16

Prostorije za smještaj i odmor pomoraca treba da budu projektovane, izgrađene i održavane tako da obezbjeđuju sigurnost, zaštitu zdravlja i dobrobit pomoraca, uz poštovanje tehničkih standarda koji se odnose na visinu prostorija, ventilaciju, osvjetljenje i izolaciju.

Na brodovima koji redovno plove u područjima sa visokom koncentracijom insekata i komaraca, brodovlasnik treba da obezbijedi postavljanje odgovarajućih zaštitnih mreža na prozorima, ventilacionim otvorima i vratima koja vode na otvorenu palubu.

Zapovjednik broda ili lice koje on ovlasti treba da vrši redovne inspekcijske preglede (najmanje jednom u sedmici), svih prostorija za smještaj i odmor, kako bi se osiguralo da su te prostorije čiste, u dobrom stanju i higijenski ispravne.

O izvršenim pregledima iz stava 3 ovog člana, vodi se evidencija (inspekcijski dnevnik smještaja) na crnogorskom i engleskom jeziku, koja sadrži datum pregleda, utvrđeno stanje i potpis zapovjednika, i koja treba da bude dostupna na uvid nadležnim organima.

Prilikom opremanja prostorija za odmor i rekreaciju, brodovlasnik će, u mjeri u kojoj je to primjenljivo, uzeti u obzir vjerske i društvene običaje pomoraca, obezbjeđujući prostore koji omogućavaju privatnost i socijalnu povezanost.

Ishrana i posluživanje hrane na brodu

Član 17

Brodovlasnik treba da obezbijedi da su zalihe hrane i pitke vode na brodu:

- 1) odgovarajuće po količini i nutritivnoj vrijednosti, uzimajući u obzir broj pomoraca, njihovu radnu aktivnost i trajanje plovidbe;
- 2) raznovrsne i dobrog kvaliteta, kako bi se osiguralo očuvanje zdravlja posade;
- 3) prilagođene vjerskim potrebama i kulturnim običajima pomoraca u pogledu vrste namirnica i načina pripreme.

Na brodovima sa manje od deset članova posade, na kojima nije obavezno ukrcavanje kvalifikovanog broskog kuvara, svako lice koje priprema hranu treba da bude prethodno obučeno ili upućeno u osnove higijene hrane, lične higijene, rukovanja i skladištenja hrane na brodu.

U hitnim slučajevima (bolest ili iznenadno iskrcavanje kuvara), Ministarstvo može da odobri da poslove pripreme hrane obavlja lice koje nije potpuno osposobljeno, do prve luke pristajanja u kojoj može da se angažuje kuvar koji je osposobljen, ali na period ne duži od mjesec dana, pod uslovom da je to lice upućeno u osnove higijene i skladištenja hrane.

Na poslovima broskog kuvara ne može da bude angažovan mlađi pomorac.

Zapovjednik broda ili lice koje on ovlasti treba da vrši redovne inspekcije, koje obuhvataju:

- 1) provjeru higijenske ispravnosti i rokova trajanja namirnica;
- 2) kontrolu sistema za hlađenje i skladištenje hrane;
- 3) provjeru kvaliteta i zaliha pitke vode;
- 4) kontrolu čistoće kuhinjskog prostora i opreme za posluživanje.

Zapisnici o inspekciji iz stava 5 ovog člana vode se na crnogorskom i engleskom jeziku i sadrže naloge za hitno otklanjanje uočenih nedostataka.

Ministarstvo, u saradnji sa organom državne uprave nadležnim za poslove zdravlja, periodično objavljuje preporuke i organizuje informativne aktivnosti za brodovlasnike i pomorce o standardima ishrane, higijeni hrane i očuvanju zdravlja kroz pravilnu ishranu na brodu.

Medicinska njega na brodu i na kopnu

Član 18

Brodovlasnik treba da pomorcima obezbijedi besplatnu zdravstvenu zaštitu i medicinsku njegu, uključujući i neophodnu stomatološku njegu, tokom trajanja ugovora o radu.

Njega iz stava 1 ovog člana, treba da bude dostupna pomorcima bez odlaganja u svakoj luci pristajanja, a brodovlasnik treba da snosi troškove prevoza do zdravstvene ustanove na kopnu.

Svaki brod treba da posjeduje:

- 1) brodsku apoteku sa zalihama lijekova i medicinskom opremom, čiji se sadržaj redovno kontroliše i obnavlja;

- 2) važeće izdanje medicinskog priručnika (vodiča) za brodove na crnogorskom i engleskom jeziku;
- 3) sistem za besplatnu medicinsku pomoć putem radio ili satelitske veze dostupan 24 sata dnevno, uključujući savjete doktora specijalista.

Na brodu koji prevozi 100 ili više lica i plovi na međunarodnim rutama dužim od tri dana (72 sata), treba da bude ukrcan doktor medicine.

Na brodovima koji nemaju doktora medicine, zapovjednik određuje najmanje jedno lice zaduženo za medicinsku njegu i davanje lijekova, koje treba da ima završen kurs medicinske njege u skladu sa STCW konvencijom.

Prilikom pružanja medicinske pomoći, odgovorno lice na brodu koristi standardni obrazac medicinskog izvještaja koji je povjerljiv i služi isključivo za razmjenu informacija sa doktorima na kopnu.

Odgovornost brodovlasnika i finansijske garancije

Član 19

Odgovornost brodovlasnika za troškove liječenja, ishrane i smještaja, kao i za isplatu zarade pomorcu koji je uslijed bolesti ili povrede nesposoban za rad, a više se ne nalazi na brodu, ograničava se na period od 16 sedmica od dana nastanka povrede ili početka bolesti.

Finansijska garancija treba da obezbijedi da se ugovorna naknada za slučaj smrti ili dugotrajne invalidnosti isplati u cijelosti i bez odlaganja, bez pritiska na pomorca ili njegove nasljednike da prihvate iznos manji od ugovorenog.

Ako je zbog prirode invaliditeta otežana brza procjena konačnog iznosa naknade, brodovlasnik treba da putem finansijske garancije obezbijedi privremenu isplatu ili isplate pomorcu kako bi se izbjegle socijalne poteškoće.

Svjedočanstvo ili drugi dokaz o finansijskoj garanciji treba da bude istaknut na vidnom mjestu na brodu, na crnogorskom i engleskom jeziku, i da sadrži:

- 1) ime, IMO broj i luku upisa broda;
- 2) naziv, adresu i kontakt podatke (telefon i e-mail) davaoca garancije dostupne 24 sata dnevno;
- 3) ime registrovanog vlasnika broda;
- 4) potvrdu davaoca garancije da ta garancija ispunjava zahtjeve Standarda A4.2.1 Direktive 2009/13/EZ.

Zapovjednik broda treba da preduzme mjere za zaštitu i povraćaj lične imovine koju su oboljeli, povrijeđeni ili preminuli pomorci ostavili na brodu, njihovim zakonskim nasljednicima ili ovlašćenim licima bez odlaganja.

O svakom slučaju smrti pomorca, Ministarstvo sprovodi istragu i vodi evidenciju radi godišnjeg izvještavanja Međunarodnoj organizaciji rada (ILO).

Zaštita zdravlja, sigurnost i sprječavanje nezgoda

Član 20

Brodovlasnik treba da donese i sprovodi program upravljanja sigurnošću i zaštitom zdravlja na radu, koji uključuje redovnu procjenu rizika za svako radno mjesto na brodu.

Prilikom procjene rizika iz stava 1 ovog člana, brodovlasnik treba da koristi relevantne statističke podatke o nezgodama na sopstvenim brodovima, kao i opšte statističke podatke koje objavljuje Ministarstvo.

Brodski odbor za sigurnost, koji se obrazuje na brodovima sa pet i više pomoraca ima sljedeća ovlašćenja:

- 1) učešće u izradi strategija i programa zaštite na radu;
- 2) vršenje redovnih pregleda radnih prostora, mašinskih postrojenja i opreme;
- 3) razmatranje izvještaja o nezgodama i profesionalnim oboljenjima pomoraca.

Zapovjednik broda ili lice koje on ovlasti ima posebnu odgovornost za sprovođenje i poštovanje programa zaštite zdravlja i sigurnosti na brodu.

Brodovlasnik treba da osigura:

- 1) redovno informisanje pomoraca o posebnim rizicima na brodu putem službenih obavještenja i uputstava;
- 2) da lična zaštitna oprema bude odgovarajuća, redovno održavana i da pomorci budu obučeni za njenu pravilnu upotrebu;
- 3) kontrolu i smanjenje izloženosti štetnim uticajima kao što su buka, vibracije i opasne materije.

Svaka nezgoda na radu, povreda ili profesionalno oboljenje treba da bude evidentirano i prijavljeno Ministarstvu na propisanom obrascu, uz obaveznu zaštitu ličnih podataka pomoraca.

Ministarstvo vrši istragu o težim nezgodama na radu, vodi opsežnu statistiku i vrši analizu trendova rizika, koju objavljuje radi informisanja brodovlasnika i pomoraca.

Dostupnost socijalnih ustanova i usluga na kopnu

Član 21

Ministarstvo promoviše razvoj i rad socijalnih ustanova u crnogorskim lukama koje su otvorene za međunarodni saobraćaj, kako bi se pomorcima obezbijedila dostupnost usluga za odmor, rekreaciju, informisanje i druge vidove socijalne podrške.

Socijalne ustanove i usluge u lukama treba da budu dostupne svim pomorcima pod jednakim uslovima, bez obzira na njihovu nacionalnost, rasu, boju kože, pol, vjeroispovijest, političko mišljenje ili državu zastave broda na kojem su zaposleni.

Ministarstvo obrazuje Odbor za socijalnu pomoć pomorcima, sastavljen od predstavnika Ministarstva, lučkih vlasti i reprezentativnih organizacija brodovlasnika i pomoraca, sa zadatkom da:

- 1) prati rad i kvalitet usluga socijalnih ustanova u lukama;
- 2) predlaže mjere za unapređenje i prilagođavanje tih usluga potrebama pomoraca;
- 3) obezbjeđuje informisanost pomoraca o dostupnim uslugama u luci odmah po uplovljavanju broda.

Brodovlasnik treba da, u okviru društvene povezanosti, osigura da oprema za rekreaciju i informisanje na brodu (internet, literatura, audio-vizuelni sadržaji), bude redovno obnavljana i dostupna svim pomorcima bez diskriminacije.

Postupci po prigovoru na brodu

Član 22

Postupak po prigovoru (žalbi) pomorca treba da bude pošten, efikasan i brz, sa ciljem rješavanja spora na najnižem mogućem nivou.

Svaki pomorac ima pravo da tokom postupka po prigovoru bude u pratnji ili da ga zastupa drugi član posade ili predstavnik kojeg on izabere.

Strogo je zabranjena bilo koja vrsta viktimizacije pomorca zbog podnošenja prigovora.

Pored primjerka ugovora o radu, brodovlasnik treba da svakom pomorcu pri ukrcavanju uruči pisani primjerak žalbenog postupka na crnogorskom i engleskom jeziku, koji sadrži:

- 1) kontakt podatke Ministarstva pomorstva kao nadležnog organa države zastave;
- 2) kontakt podatke nadležnog organa u državi prebivališta pomorca;
- 3) ime lica na brodu koje pomorcu pruža povjerljiv i nepristrasan savjet u vezi sa žalbom.

Pomorac zadržava pravo da podnese prigovor direktno zapovjednikbroda, Ministarstvu ili nadležnim organima u lukama pristajanja, bez obaveze da prethodno iscrpi interne postupke na brodu.

Evidencija o podnijetim prigovorima i donijetim odlukama vodi se u posebnom registru pritužbi na brodu, uz obavezno poštovanje povjerljivosti i zaštite ličnih podataka.

Status brodova i pomoraca

Član 23

U slučaju sumnje ili dileme da li se pojedine kategorije brodova smatraju brodovima koji obavljaju komercijalnu djelatnost, odnosno da li se pojedine kategorije lica smatraju pomorcima u smislu obavljanja radnih zadataka na brodu, Ministarstvo, nakon konsultacija sa reprezentativnim organizacijama brodovlasnika i pomoraca, donosi rješenje kojim utvrđuje njihov status u skladu sa Rezolucijom 94. (pomorskog) zasjedanja Opšte konferencije Međunarodne organizacije rada u vezi sa informacijama o kategorijama zanimanja.

Stupanje na snagu

Član 24

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom listu Crne Gore“.

*U ovaj pravilnik prenijete su Direktiva Savjeta 2009/13/EZ od 16. februara 2009. godine o sprovođenju Sporazuma zaključenog između Udruženja brodovlasnika Evropske zajednice (ECSA) i Evropskog saveza transportnih radnika (ETF) o Konvenciji o radu pomoraca iz 2006. godine i Direktiva Savjeta 1999/63/EZ od 21. juna 1999. o Sporazumu o organizaciji radnog vremena pomoraca koji su sklopili Udruženje brodovlasnika Evropske zajednice (ECSA) i Savez sindikata transportnih radnika u Evropskoj uniji (FST).

Broj: 02-345/26-1083/3
Podgorica, 9. juna 2026. godine

Ministar,
Filip Radulović, s.r.

Model format for record of hours of work or hours of rest of seafarers

Name of ship: _____

IMO number (if any): _____

Flag of ship: _____

Seafarer (full name): _____

Position / rank: _____

Month and year: _____

Watchkeeper: yes / no

Record of hours of work/rest

Please mark periods of work or rest, as applicable, with an X, or using a continuous line or arrow.

COMPLETE THE TABLE ON THE REVERSE SIDE

The following national laws, regulations and/or collective agreements governing limitations on working hours or minimum rest periods apply to this ship:

_____

I agree that this record is an accurate reflection of the hours of work or rest of the seafarer concerned.

Name of master or person authorized by master to sign this record

_____

Signature of master or authorized person

Signature of seafarer

_____

_____

A copy of this record is to be given to the seafarer. This form is subject to examination and endorsement under procedures established by _____

(name of competent authority)

The terms used in this model table are to appear in the working language or languages of the ship and in English.

Check as appropriate, Delete as appropriate

